

BİZE KİMDEN HAYIR VAR?

Yol-İş Dergisi, Nisan 2005

Yıldırım Koç

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü adına TÜHİS ile Sendikamız arasındaki toplu iş sözleşmesi, Genel Müdürlüğün kapatılmasından iki gün önce, 14 Mart 2005 günü imzalandı. Böylece, iki yıldan fazla süredir Sendikamızın verdiği yoğun mücadelelerle erteletilen olay gerçekleşti; ancak son anda imzalanan toplu iş sözleşmesi ile bu gelişmeden doğabilecek zararlar enaz düzeye indirilmeye çalışıldı.

Bu süreçte başka sıkıntılar da yaşadık ve yaşıyoruz.

Kısa bir süre önce kabul edilen bir kanunla, işçilerin ve onlar adına işverenlerin ödediği sosyal sigorta primleriyle yapılan SSK sağlık tesisleri, Sağlık Bakanlığı'na devredildi. 4857 sayılı İş Yasası'nın işçi aleyhindeki hükümlerinin toplu iş sözleşmemize yansıtılmasına direndik; ancak bu konu önümüzdeki dönemde yine gündemimizde olacak.

Dolaylı vergiler, diğer bir deyişle mal ve hizmet fiyatları üzerine konan vergiler artıyor. Hükümet, gelir ve servet üzerinden vergi almak yerine dolaylı vergilere yüklenince, birçok ürünün sahtesi çıkmaya başladı. Sahte içki adam öldürüyor. Katkılı benzin araçları bozuyor. Sahte gıdalar sağlığımıza büyük zararlar veriyor.

Kıdem tazminatı her an saldırıya maruz kalabilir. Hazırlanan yeni emeklilik sigortası kanun tasarisına göre, emeklilik için prim ödeme gün sayısı da 9000'e yükseltiliyor. Sosyal güvenlik reformu adı altında yeni hak kayıpları gündemde.

Özelleştirmeler devam ediyor. İşsizlik artıyor. Önümüzdeki dönemde bizleri yeni sıkıntılar bekliyor. Bu sıkıntılarla tek başımıza başedemiyoruz. Tek tek işyerlerinin, YOL-İŞ'in, hatta TÜRK-İŞ'in gücü yetmiyor. Mutlaka birileriyle ittifak kurmak zorundayız.

1989 bahar eylemlerinde karşımızdaki güç bu kadar büyük değildi. IMF ve Dünya Bankası ve bunların arkalarındaki esas emperyalist güçler, 1989 bahar eylemlerini engellemeye çalışmıyordu. 1995 grevlerimizde bile bu kadar büyük bir saldırı yaşamamıştık.

Ancak ülkemizde yaşanan ve yaşanacağı bilinen büyük sıkıntılara rağmen, işyerlerinde genellikle bir sessizlik hakimdi. Bu sessizlik geçtiğimiz aylarda değişmeye başladı. Bu sessizliğin bazı nedenleri var.

İşsizlik insanlarımızı ürkütüyor; işi olan, öncelikle işini elinden kaçırmamaya çalışıyor. Her birimizin evinde işsiz var. Aldığımız ücretin bir bölümü onların ihtiyaçlarının karşılanmasına gidiyor. İşsiz kalma tehlikesi insanlarımızı daha ihtiyatlı yapıyor.

Televizyonların ve basının çok büyük bir bölümü sermayenin denetimi altında ve bize ilişkin haberleri bile dosdoğru vermiyorlar. Ayrıca, kısa bir süre önceye kadar, hükümetlerin yanlış uygulamalarına karşı da sessiz kalıyorlardı. Bu durum da sıkıntı yaşayanların tepkisini frenliyordu. İnsanlar, "demek yalnızca benim sorunum var; diğer insanlar rahatmış" diyebiliyordu.

Sıkıntılar artınca, insan çözüm arar. Çözüm arayınca, işin içine "güç" girer. Ne kadar gücünüz varsa, o kadar hak alırsınız. İşçi ve memur hareketi hak kaybediyor, çünkü yeterince güçlü değil.

Peki, nasıl güçlü olunur? İşçi ve memur hareketi gücünü nasıl artırır?

Bu konuda iki ayrı görüş var.

Bir grup işçi-memur ve sendikaları, umutlarını uluslararası işçi sınıfı hareketine, uluslararası sendikal örgütlere, Avrupa işçilerine, Amerikan işçilerine, Japon işçilerine bağlamış.

Bir grup işçi-memur ve sendikaları ise, umutlarını ülkemizde IMF'nin ve Dünya Bankası'nın uyguladığı politikalardan zarar gören sınıf ve tabakalara, ülkemizin bütünlüğünü ve bağımsızlığını her şeyin üstünde tutanlara, ulusalci, yurtsever, vatansever güçlere bağlıyor.

Hangisi doğru; hangisi sonuç alabilir?

Önce birinci ihtimali ele alalım.

Gerçekten Avrupa işçilerinin, Amerikan işçilerinin, Japon işçilerinin bugüne kadar bize bir hayır dokundu mu, ona bakalım.

1989 yılında Bahar Eylemlerimiz sırasında bize destek verdiler mi? Hayır.

1995 grevlerimiz sırasında bir destek aldık mı? Başarı mesajı gönderdiler. Kamu kesiminde 300 bine yakın işçi grevdeyken, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu basın danışmanını, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu da bir uzmanını Türkiye'ye gönderdi. Uluslararası işkolu federasyonlarından da üç kişi geldi. Ankara'da Karayolları 4. Bölge Müdürlüğü'nü ziyaret ettik. Şube başkanımız Kemal Yılmaz bir konuşma yaptı; onu dinlediler; konuşup başarı dilediler. Başka bir katkıları olmadı.

İşçi ve memur sendikalarımız, uluslararası sendikal kuruluşlara üye. Mücadeleleri sırasında bu kuruluşlardan bir hayır gördüler mi? Hayır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasına karşı 2 yılı aşkın bir süre en yoğun mücadeleyi verdik. Yanımızda kim vardı? Yabancı işçiler ve sendikalar mı; yoksa ülkemizi seven insanlar ve kuruluşlar mı?

SSK sağlık tesislerinin Sağlık Bakanlığı'na devredilmesine karşı mücadele ettik. Bu mücadelede diğer ülkelerin işçilerinden ve sendikalarından, uluslararası sendikacılık hareketinden bir destek aldık mı? Hayır.

Birkaç örneğe daha bakalım. Tekel fabrikaları ülkemiz ve köylümüz için son derece önemlidir. İstiklal Savaşımız bittiğinde, ülkemizde tütün üretimini Reji isimli bir yabancı şirket yönetiyordu. Sigara üretimi de onların elindeydi. Atatürk, bu şirketi ülkemizden çıkarttı; şimdiki adı Tekel olan İnhisarlar İdaresi'ni kurdu. Hükümet Tekel'i özelleştirme çabası içinde. Alıcıların başında da yabancı güçler yer alıyor. Hükümet, Atatürk'ün yaptığını tersine çeviriyor.

Peki, bu süreçte, Amerika'nın, Avrupa'nın, Japonya'nın işçisi, memuru ve bunların sendikası, Tekel işçilerinin yanında yer alıp, özelleştirmeye karşı çıktı mı? Hayır.

SEKA İzmit Kağıt Fabrikası, bağımsızlığımızın sembollerinden biridir. Büyük miktarda ilk kağıdımızı orada ürettik. Fabrika, Atatürk'ün emriyle kuruldu. SEKA işçileri yıllardır fabrikaya ve vatanımıza sahip çıkıyor. Bu amaçla, 19 Ocak 2005 tarihinden itibaren 51 gün fabrikayı işgal ettiler. SEKA işgali sırasında Amerika'nın, Avrupa'nın, Japonya'nın işçileri ve memurları ne yaptı? Sustu. Ama içlerinden de sevindiler. Türkiye'de fabrikalar kapanırsa, kendi ülkelerindeki fabrikaların Türkiye'ye mal satacağını, böylece kendi ücretlerinin artacağını, işlerini kaybetmeyeceklerini düşündüler. Aylar süren direniş ve 51 günlük işgal sırasında tek uluslararası destek, Selüloz-İş Sendikamızın üyesi bulunduğu uluslararası işkolu federasyonunun (ICEM) genel sekreterinin Türkiye'ye bir ziyaret yapmasıydı. Ama Türkiye'yi

seven her siyasi görüşten kişi ve kuruluş, SEKA işçilerini ziyaret etti ve onların meşru mücadelesine destek verdi.

Bugün Amerikan işçisinin, Avrupa işçisinin, Japon işçisinin derdi, kendi işverenin ve ülkesinin güçlenmesidir. Bu nedenle, kendi işverenlerine destek verirler, kendi hükümetleriyle ortak çalışma yaparak kendi ülkelerinin dış politikasına destek olurlar. Bugün Amerikan emperyalistleri Irak'ta insanlık dışı katliamlar yapıyor. Amerikan işçilerinin çok büyük bir bölümü ise, bu hukuk dışı saldırıyı destekliyor; çünkü, Amerikan emperyalistleri Irak'ta hakim olursa, Amerikan işçisi benzini ve mazotu daha ucuza alacaktır; orada kullanılan silahları üretecektir; Amerika'nın hakimiyeti altına alınacak bölgelere mal satarak, işini koruyacak ve ücretini artıracaktır.

Fransız işçisi farklı mı düşünüyor? Hayır. Cezayir 100 yılı aşkın bir süre Fransa'nın sömürgesiydi. 1954 yılında Cezayir bağımsızlık savaşı başladığında, Fransız sendikaları ne yaptı? Bağımsızlık için haklı bir mücadele veren Cezayir halkını mı destekledi, işkenceci Fransız hükümetini mi? Fransız hükümetini destekledi; bağımsızlık savaşına karşı çıktı.

Bugün dünyada sürdürülen emperyalist sömürden ve yağmadan, Amerikan işçisi de, Avrupa işçisi de, Japon işçisi de pay almaktadır. Bu nedenle de bu işçiler açıkça veya sessiz kalarak emperyalizmi desteklemektedir. Bu ülkelerin nüfuslarının yaklaşık yüzde 90'ını işçiler ve memurlar meydana getirmektedir. Bu ülkelerde demokrasi olduğu düşünülürse, bu ülkelerin işçileri, saldırgan politikalar uygulayan hükümetlere destek vermektedir. Türk işçisinin ve memurunun bugünkü sıkıntısının sorumluları arasında, Amerikan işçisi de, Avrupa işçisi de, Japon işçisi de vardır. O zaman, bu sıkıntıların aşılması çabalarında bunlardan hayır gelir mi? Tabii ki gelmez ve tabii ki gelmiyor.

Bu nedenle de, ABD işçilerinin büyük bölümü, yüzyılı aşkın bir süredir ABD'nin emperyalist dış politikalarının en etkili destekçisi oldu. ABD 1965 yılında Vietnam'da büyük bir savaş başlattı. ABD Hükümetinin en büyük destekçisi ABD sendikalarıydı (AFL-CIO). ABD 1991 yılında Irak'a saldırdı. ABD sendikalarından her türlü desteği aldı. ABD 2003 yılında hukuk dışı bir biçimde Irak'ı işgal etti, birçok savaş suçu ve insanlık suçu işledi. ABD sendikaları tam destek verdi. Destek verenler yalnızca ABD sendikaları mı? Değil. ABD seçmenlerinin yüzde 93'ü işçi sınıfından. Onlar da seçimlerde verdikleri oylarla bu politikaları desteklediler. Ne zaman tepki göstermeye başlayacaklar? Irak'tan gelen tabut sayıları onbinleri bulunca, Irak işgaline karşı kitlesel tepkiler başlayacak. Vietnam Savaşı'nda olduğu gibi.

Peki, bugün Amerikan işçisinin en büyük derdi ne?

Amerikan işçisinin bugün en büyük derdi, ulusötesi şirketlerin iş olanaklarını başka ülkelere kaydırmaları.

Bu konuyu dikkatle izliyorlar. ABD işçi sendikalarının üst örgütü olan AFL-CIO'nun internetteki sitesinde özel bir bölüm yapmışlar ("Job Tracker, Working America"). ABD'nin bütün eyaletlerinde tek tek hangi şirketlerin fabrikalarını başka ülkelere taşıdıklarını izliyorlar ve duyuruyorlar. Ayrıca bu konularda araştırmalar yaptırıp yayınlatıyorlar. Ortaya çıkan tablo, onlar açısından ürkütücü.

14 Ekim 2004 tarihinde yayınlanan 88 sayfalık bir rapora göre , son üç yıllık dönemde ABD şirketleri Meksika, Çin, Hindistan ve diğer Asya ülkelerine çok sayıda üretim birimi kaydirdi. Bu nedenle, 2001 yılında 204 bin iş olanağı bu yolla aktarılmışken, bu sayı 2004 yılında 406 bine çıktı. Meksika'ya aktarılan iş olanaklarının yüzde 53'ü ve Çin'e aktarılan iş olanaklarının yüzde 34'ü sendikalı işçilere aitti. Başka ülkelere aktarılan iş olanaklarının büyük bir bölümü imalat sanayinde bulunuyordu.

Bu kapsamlı rapora göre, ABD hükümeti bu iş olanağı kaymalarını önlemek için gereken tedbirleri almalıdır. Ayrıca, bu istihdam kaymasının vergi gelirleri ve vergi gelirleriyle finanse edilen sosyal hizmetler üzerindeki etkisinin de incelenmesi gereklidir.

Bu koşullarda ABD işçi sınıfı ne yapacak? Az gelişmiş ülke işçi sınıflarıyla işbirliği yapıp ABD ulusötesi şirketleriyle mücadele mi edecek? Yoksa, ABD Devletiyle işbirliği yapıp, ABD kökenli şirketlerin kar gerçekleştirmelerini ABD'de yapmaları ve fabrikalarını ABD'de tutmaları için çaba mı gösterecek? Kısa vadeli sınıf çıkarları hangisini gerektiriyor?

Bu koşullarda nesnel çıkarlar, küresel sermayeye karşı küresel direnişi mi gündeme getiriyor, yoksa, çeşitli ülkelerin işçi sınıfları arasında çıkar kavgasını mı?

Avrupa, Amerika ve Japon işçilerinin IMF'ye, Dünya Bankası'na, emperyalizme karşı çıkmamalarının, bizim gibi ülkelerin bütünlüğünü, bağımsızlığını ve milli hakimiyetini savunmamalarının gerçek nedeni budur.

Bugüne kadar umudunu Amerikan işçisine, Avrupa işçisine, Japon işçisine bağlayanlar, hiçbir sorunu çözemediler, çözemiyorlar, çözemeyecekler. Emperyalizm var olduğu sürece, emperyalist ülkelerin işçileri ve memurları, çıkarlarını kendi işverenleriyle ve hükümetleriyle birlikte göreceklere ve Türkiye'nin bağımsızlığı ve bütünlüğü konusunda karşımızda yer alacaklar. Avrupa, Amerika ve Japon işçileri, bu nedenle, Türkiye'yi parçalamak amacıyla yaratılmaya çalışılan "azınlıklar" konusunda da, Kıbrıs konusunda da kendi hükümetlerinin görüşlerini savunmaktadır.

Peki, o zaman ne yapılacak?

Türkiye, çok büyük insan kaynağına ve doğal kaynaklara sahiptir. Emperyalist sömürü ve israf engellense, emekten yana ulusal coşkuyla üretime yönelinse, üretilen adaletli bir biçimde bölüşülse, önümüzdeki sorunlar aşılacaktır.

Sorunların aşılabilmesi ulusalçı (millici), anti-emperyalist ve çalışanlardan (emekten) yana politikaların uygulanmasından geçmektedir. İşçi ve memur hareketi, ülkemizin ve halkımızın ortak sorunları konusunda duyarlı davranarak, gücünü artırabilir. Vatan tehdit altındayken ve vatani tehdit eden güçler aynı zamanda işçinin ve memurun ekmeğine ve haklarına da saldırırken, yalnızca ekmeğiyle uğraşan bir işçi ve memur hareketi, yenilgiye mahkumdur. İşçi ve memur hareketi, ancak ve ancak, ekmek ve vatan mücadelesini bir bütün olarak ele aldığı takdirde haklarını koruyabilir ve geliştirebilir.

İşçi ve memur hareketi, Türkiye'nin bütünlüğüne ve bağımsızlığına, halkımızın birliğine, ulusumuzun egemenliğine, herşeyden daha fazla önem vermelidir. Bu amaçla, ülkemizin ve halkımızın çıkarlarını aktif bir biçimde savunmalıdırlar. Bu önemli konularda sessiz kalan işçi ve memur kuruluşlarının, halkımızdan destek almaları mümkün değildir. İstiklal Savaşı büyük fedakarlıklarla verilirken bu davayı desteklemeyen ve yalnızca ücret için grev yapan İstanbul sendikaları, bunun bedelini daha sonraki yıllarda acı biçimde ödemiştir. İşçi ve memur hareketi, aynı hatayı 85 yıl sonra yapmamalıdır.

Diğer taraftan, toplumun diğer kesimleri de, işçilerin ve memurların sayıca çokluğunu ve örgütlü mücadele geleneğini gözardı etmeden, onların sorunlarına ve sıkıntılarına karşı duyarlı olmalı, onlara destek vermelidir. Vatan ve ekmek mücadelesinin bir bütün olduğu unutulmamalıdır.